

Í ñí áàí í î ñòè òàðì í ýäñ ñí ëàâî â Mo-Re, Mo-Re-Nb
è ýëàêòðî í í î -òî i î ëî ãè÷àñêèé ï àðàõî ä
â ýòèõ ñèñòàì àõ

Ò. À. Èäí àòüàâà, À. Í . Âàëèêî äí ûé

Í àööîí àëüí ûé í àó÷í úé öái ðó «Óàðüíé âñééé ðéçééí -ðáöí è-âñééé éí ñòèðó», óé. Àéäääí è-âñéäý, 1, á. Óäðüéíá, 61108, Óðäæíá
E-mail: xkbm@komeran.com.ua

Ñòàòüÿ ïîñòóï èëà â ðàäàêöèþ 7 Ôåâðàëÿ 2002 á., ïîñëà ïàðàðàáî òèè 13 ì àðòà 2002 á.

Äññëiäæääí î áí ï í àëüíó ííâäáí éó òåðì íåäñ níï èäåíà Mo_{1-x}Re_x, Mo_{1-x-y}Re_xNb_y ó øøðî-éíí ó íí òåðâäéí òåí íåðåòóð i êíí öái ððåöíé (ó í åæäöå ðåðäðåíâí ðíç÷éí ó). Äññöðåí óí íà éíí öái ððåöíéí èõ çäéåæí íñþýö òåðì íåäñ í ðè 10 Ê, ùñí níï íñðåðlääºðùñý äéý öeõ ñeñðåí í ðè íäí íé i ðié æä åéäéòðíííé êíí öái ððåöíç = 6,1 åéäéòðíí / òåðìí, ñaiä÷éòú í ðí í åýäí íñðü á åéäéòðíííííí ó níï åéòði Mo õððòðé÷íí ëí áí ãðã³_c E_c, í ðè yéié á Í í åiäáðåáºðùñý åéäéòðíííí-ðííííéíäí-íéé í ãðåöíä íiä áíºþ áíí iøíé. Í í òåí ðåðòðé÷í èí óýäéäííýí í ðíí åéäéòðííííéé níï åéòð Mo, í åéäéëæ÷à E_c > E_F⁰ áiäí íiäáºö áí ó çííé, í ðè íåðåðéí áíí i ÿéíç c'ýäéýºðùñý íñåå åéäéòðíííá íà íí ðíæíéí à ííâäðööí i Õåðìí. Ó ííâäíéí èõ ñeñðåí àõ ííä áíºþ áíí iøéé Re ííâä åí ðíæíéí à ííâäðööí i Õåðìí áæíééàº, à ó ííðíéí èõ ñeñðåí àõ í ðè áíäáí íí áíí iøéé Nb áíí à çíééàº. Èíéüéiñí á ííðíäí ýí íý òåí ðíç c' åéññí åðéí áí ðíí áíçâíééí åéçí å÷éðé çäçíð E_c - E_F äéý í í, ùñí nñéëäääº ≈ 0,02 eÅ. Òi ðåçóéüðåðé áiäí íåiäàþþö ïððéí áí èí ðåí iøá ç íåäí ðí-åiäí èõ ðåðâéòðåðéñòéé.

PACS: 72.15.-v, 72.15.Jf

1. Ââäääí èä

I áðáðí áí ûá í áðáæéêû è mî éàâû èí áþò nïéí áí óþ yéáéêðí í óþ nïðóðéðóðó è yéáéýþöñý èí òaðâñí ûí è í áúáéðòàí è æéý èçó÷áí èý yéáéððí í ûðò í ðâðáðí áâá Èéððéðà 2,5 ðí áà [1]. Á äæéüí áéððí ýòð í áðáðí - áû á èðððàððóðá nïðæéê í áçûâàðùñý yéáéððí í ï-ðí - í ï-ðí áðáðí è áññéèí è (ÝÒÍ). Yéáéððí í ï-ðí í ï-ðí áðáðí è áññéèá í áðáðí áû áûéé í ðâðáðí áçáí û ðâðáðí è áññéèí [1]

ääëy ÷ëñööñö ï àðäàëëïâ â 11ðl àëüí 11 ññööñï ýí èè è ðäññï àððëåàëëñü â óñëïâëyö ì àëüö öi ðóäëö 1 à-
i ðýæäí èé. Ýëñï àðèï áí òäëüí 1â èçó+áí èá ÝÖI 1â-
ðäí è+ëäåëëñü ýòëì è òâí ðäðòë+áñîëì è i ðääññöåä-
ëäí èyï è. I ññ ááí 11ñöö i ëí ðí 1ñöö ÿëäëöðí 11 ûö
ññööñï ýí èé ðv = ± (E_c - E_F)^{1/2}, âíçí èëäþùäy i ðe
ÝÖI â ýöï ñëöö+àä, i ðí yäëyäöñü 1â ðöñâ 1â i èäåí 1-
âí õï ää v₀(E) äëy ÷ëñööñï 1â àðäàëëà è ðöðäí 1 èäåí -

$$\alpha = AT + BT^3, \quad (1)$$

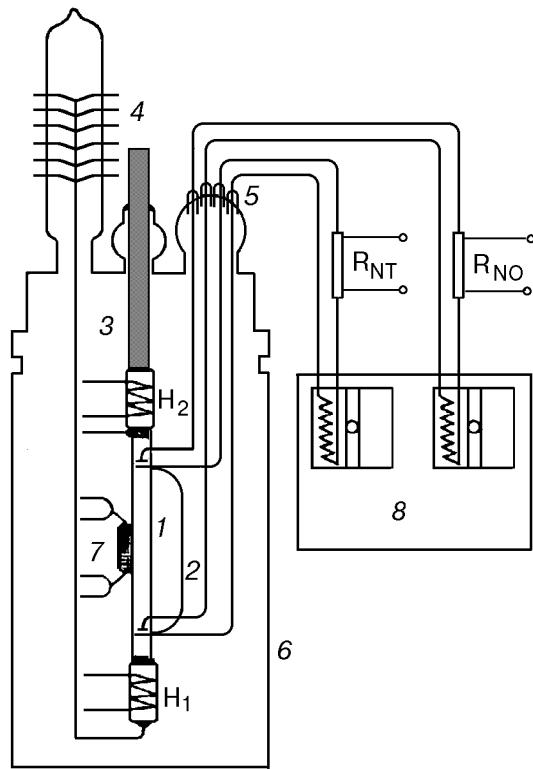
ãää i ädâätä ñeääääà i à (äëôôóçí ày +äñöü ðäði í yän) çâåêñèò i ô i ëïði í ñöè ýéäêoði í ûö ñîñöî ýí èé è í ðäðæäàò i ñí ááí í ñöè, ñâýçáí í ûà ñ ÝÖI ; âöi ði à ñeääääà i à áöñêäéäí í ýôôäêòà è ðîíííí ñä oå-ëä+áí èý [11].

2. Î áðàçöû è ì àòî äèéà èçì áðáí èé

Èçì áðáí èý í ðí áî áëèë í à 1 áðäçöåö, áûñðåçáí - í ûò èç ñëéðôéî á, èççâí ðí áëåí 1 ûò ì áðîñ áî ì çí ií é í èåâèë, éî ðí ðûá áðáí áà èmí 1 üëçî áàëèë á ðàáí òao [12,13] áëý èññëåâí áâí èé Ýðí ì î ñâåðöñ ðí áî áÿ- ùèí öðåðâéðåðéñòéèàí .

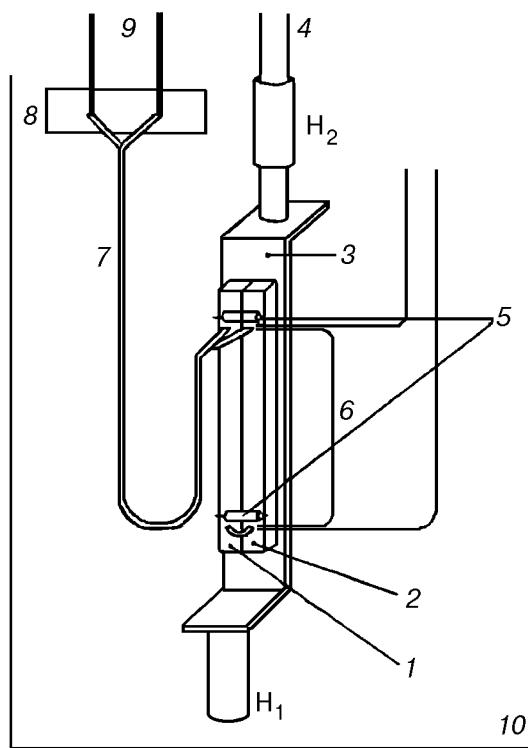
Èçì áðáí èý òàðí iýäñ i ðí ãî äèëë n èññ i ëüçí -
 àáí èáí NEEÍ Í (ñâåðöñi ðí ãî äÿùååí êåáí ðí ãî ãî
 èí òåðôåðí i àòðà i àáí èòí iãí i i ðí èá) á èå+åñòåå
 i óéü-èí åééåòí ðà. Ýòà i áòí äèéå [20] ýâéýåöñ
 èåååéüñ ûí èí ñòðòí áí ðí i äéý èññéååí ååí èý èé-
 í åòè+åñêéò ñâí èñòå i àòåééí å i ðè í èçééò ðàí i áðå-
 óòðåò. NEEÍ Í i i çâí èýåò i ðí ãî äèöü èçì áðáí èý
 i àéüñò i ãí ðýæáí èé i ðè i àéüñò åðååéåí ðàò ðàí i áðå-
 óòðûñ i ãí ñòåòòí +í i ãûññi èí é ðí +í ñòüþ 10^{-13} - 10^{-14} Å.
 Í áí àéí -óåñòååèòåéüñ i ñòü i ðéåí ðà ðí áí üçòååòñ
 i ðè èçì áðáí èýò i á i áðåçòåò, m i ðí ðéåééåí èá èí ðí -
 ðûñò i iæåò áûñòü ãí ñòåòòí +í i ãûññi èéí. Å i àøåí
 ñéó+åå m i ðí ðéåééåí èá i áðåçöñ á èçì áí ýéíñü iò
 = $2 \cdot 10^{-7}$ i àéý +èññòí áí i ãí = 10^{-4} - 10^{-3} i àéý
 m i èååí á, -óåñòååèòåéüñ i ñòü i ðéåí ðà i ðè ýóí i
 m i èæéåéåñü áí 10^{-13} - 10^{-12} Å.

Ñõàì à èçì áðäáí èý ðåðìl íýäñ i ðåäñòàåéáí à íà ðèñ 1. Í áðäçäö 1 í àõî äeëñý â åàéooí i ïì eíí òäé-í áðä 6, +óâñòàåèðäüü ûé ýéàí áí ò i ðèñá ðä NEEÈI Í 8 ðåmíi l íëääæñý ðÿäi l n eíí ðåéí áðîl à åäeèåâái é åäí í à (4,2 È). Ä èçì áðèòåéüü l íé öäi è NEEÈI Í eññ i ëüçí åâæë nñåðöi ðí åí äýñùèa i ðí åí åà Nb-Zr, i í èðûòðå à l åäí l íé l áíí eí+eí é. Èô i í åââðèåâæë è í áðäçöö è ðåðìl i í áðä 2, åûâîä èéè èç eíí òäéí áðä +áðäç i ëäðéí l åûâ èäi èéèýðû 5, åí àyí l ûâ à ñòâé-éí, è i í åâîä èéè è +óâñòàåèðäüü l íó ýéàí áí ðó óñ-

Đèññ. 1. Ñõåì à äéÿ èçì áðáí èý òåðñ iýäñ: 1 — iáðàçåò; 2 — òåðñ iýäñ áðà ÇÆ; 3 — ðí èí iýäñ ðíâñä; 4 — iýäñ èí iýäñ áðà; 5 — iýäñ èí iýäñ áðà; 6 — áâéñóí iýäñ èí iýäñ áð; 7 — óâñ èí iýäñ áðà; 8 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 9 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 10 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 11 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 12 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 13 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 14 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 15 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 16 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 17 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 18 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 19 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý; 20 — ñâññòâè ðí ðøéñ áí èý.

òàí îâèè ÑÈÈÌ Ì . Äðàäèáí ò òàí î àðàòóðû ΔT
ââí ëü î áðàçöà ñî ñòàâëÿ 10⁻² È.

Đèñ. 2. Nõál à i iñ òàææá ı áðåçöí á i ðè èçí áðái èè òàl i à-
ðåòòðí i é çåâèñèì i ñòðé òàðí lÿäñ á øèðí ëí i èí òàðåàæá òàl -
i áðåòòð: 1, 2 — iáðåçöù; 3 — i ãäi ay iñ ãñòàæáè; 4 —
oí eëí ãí ðiâä; 5 — òàðí iñ áòðù mñ i ðiøèåéá èý; 6 — òàð-
iñ áðà; 7 — nñáéí öí ãñùá éáí òù; 8 — eí eëí ãéá äéý nñò-
áéèéçåòè òàl i áðåòòðù; 9 — nñáðöí ðiñ áï ayñéà i ðiñ ãí -
ää; 10 — ãàéóòi i ûé eíñ i òàéí áð; H₁, H₂ —
i ãñðåâòåðéè.

ðàðì 1 yäñ 1 ð èí 1 óáí ððàðöèè à èí 1 ðàðààéä ðàì i áðàðòð 0-10 Ê. Èçì áðáí èý ðàì i áðàðòð 1 é çåâèñèì 1 nñò èðàðì 1 yäñ à øëðí 1 èí 1 èí 1 ðàðààéä ðàì i áðàðòð (4,2-300 Ê) i ðì 1 áâ äëëè èæðòåðáí öèæëü 1 ûì 1 àðîñ 1 ì. Ðàçì 1 nñò áâññ 1 ëþò 1 ûô çí à+áí èé ðàðì 1 yäñ áâóô 1 áðàçöì 1 $\alpha_1 - \alpha_2$, 1 ïæí èç èí 1 ðûô áûë èññéâðå ñ 1 ûì, äððåñ 1 é èí àé 1 àéñ 1 á çí à+áí èá ðàðì 1 yäñ 0,038·10⁻⁷ Å/Ê² i ðè 1 èçêèð ðàì i áðàðòðåð, èçì áðÿëè ñ èññ 1 èüçñ 1 áâí èá 1 áâéóó 1 1 ïæí 1 ðâéí 1 áðà (ðèñ. 1) i ðè 1 èçêèð ðàì i áðàðòðåð è 1 áû-1 1 ïæí 1 ðâéí 1 ððè+âñéñ 1 àðîñ 1 àáéñòè ðàì i áðàðòð åûøá 77 Ê. Nõàì à 1 1 ðâææ 1 áðàçöì 1 ðèñ 1 àáéñòè 1 à 1 ðèñ. 2.

Í áðàçöû 1, 2 í ðéæéçéðæüí 1 ðáâí ûô ðâçì á-
ðíâ 2×2×30 í í í ðéééæâæéè âáððí èí è éíí öâí è é
í áäí íé íí äñøââéá 3, mí áæí áí íé n ðííâííí ðíâí-
äíí 4. Óâí èíâí é éíí ðâéô ïñðæüí íé ÷âñðòé íâðâç-
öûâ ãíñðæâæñý mí àðéââí èâí í ëíùâæé mí í ðééíñ-
ííâí èv í àññéí Í ÄÉÆ.

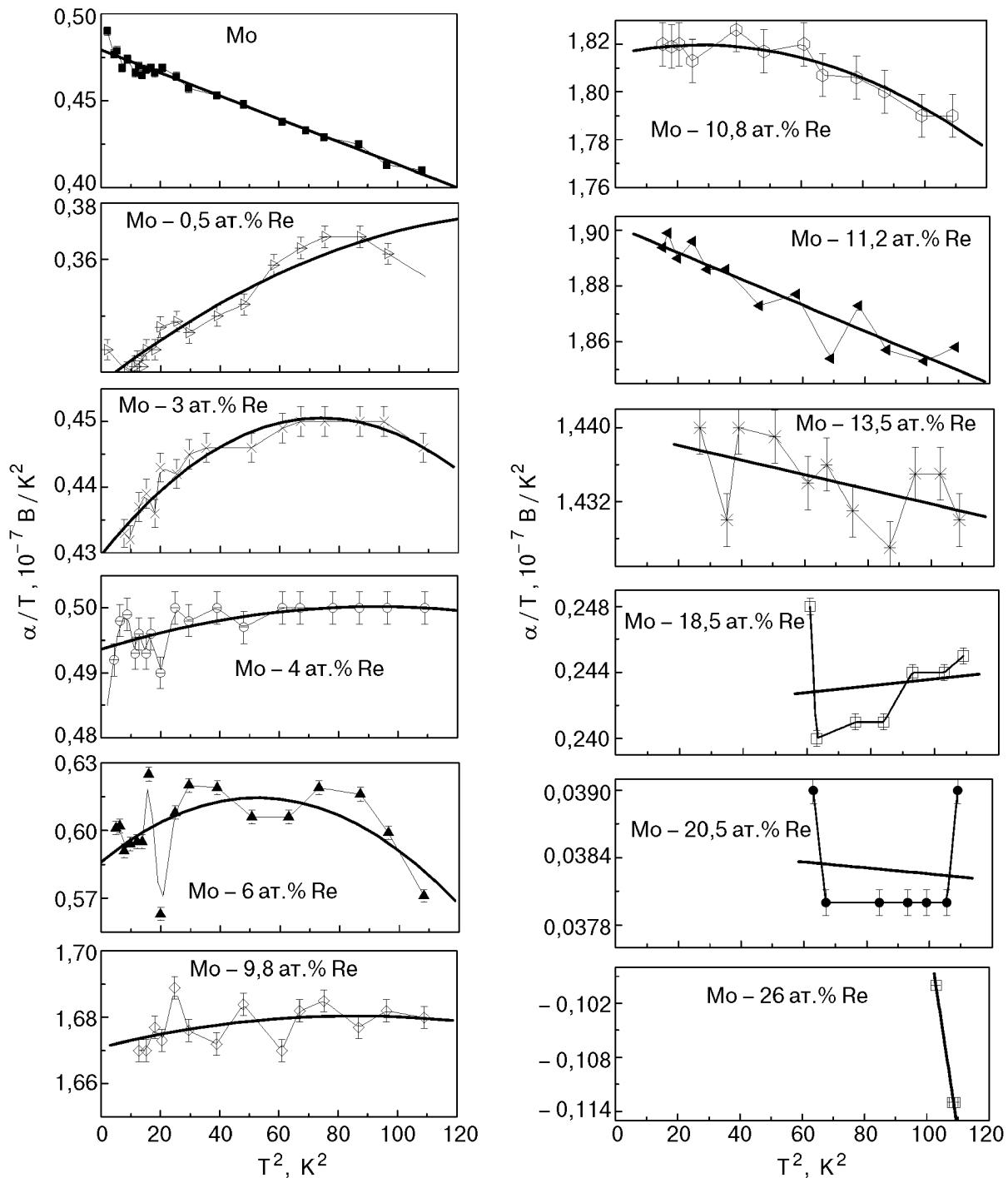
Í áðàçóú áúéè ýéáéöðè-áñéè ècî éeðí ááí ú éáéé
í áæáö m̄ áí é, ðáé è 1 ò í ááí íé í áñáðáéé 3. Ýéáéö-
ðè-áñéèá, éí òáéòú m̄ cääááéé. Í ðéááðéááy é 1-á-

Ā ēí òáðâæáéä ðàí i áðàðóð 4,2-77 Ē èçì áðáí eý
 i ðí áí äeëè è á äæéèåâí i êððéí ñòøðá ñ èñí i éüçí áái è-
 áí ÑÉÈÍ Í . Ñðåáí þþ ðàí i áðàðóðó ïáðàçöí á è
 ΔT èçì áðýèè áðói ý óái éüí ûí è ðáðí i í áðáí è ní-
 i ðí ðéæáéáí eý. Ñ i í yâéáí èáí i í ðí àéüí i áí mí i ðí-
 ðéæáéáí eý i ðí áí áí á áûøðá 7 Ē ÷óâñðâéðæüí ññðü
 èçì áðéðâæüí i é ññðáí û i àáæáéá. Í i yðí i ó áðâæáéá ð
 ðàí i áðàðóðû i í ñòøðá áí i í óâæéè+éâæñý è áéí ðáð-
 âæáéá ì 30 áí 77 Ē ní ñòøðâæé 1-6 Ē.

Â èí ðàðâàéä àðàí ï áðàðóð 77–300 È èçì áðáí èý
 i ðî ãî äèëè â êðèï ñòàðà ñ æèäéèì àçî òîì , à ðàç-
 í ñòí ñà 1 àï ðýæáí èà 1 à íáðåçöàð 1 i ðåäåéýèë
 í áú÷i ûí i ñòáí öèí i áðòð-áñéèì i áðòí äí ñ ÷oñò-
 áèðàéüí ñòþü 10⁻⁸ Â. Ñðåáí þþ ðàí i áðàðóð 1 á-
 ðàçöí â èçì áðýèë óáí èüí ûí è òàði 1 i áððàí è ñí i ðí-
 ðéäéäí èý , à áðåäéäí ðàí i áðàðóð ñåáí èüí áðàçöí â
 — i åáü-éí ñòàði ñåáí i åí é òàði 1 i áðí è.

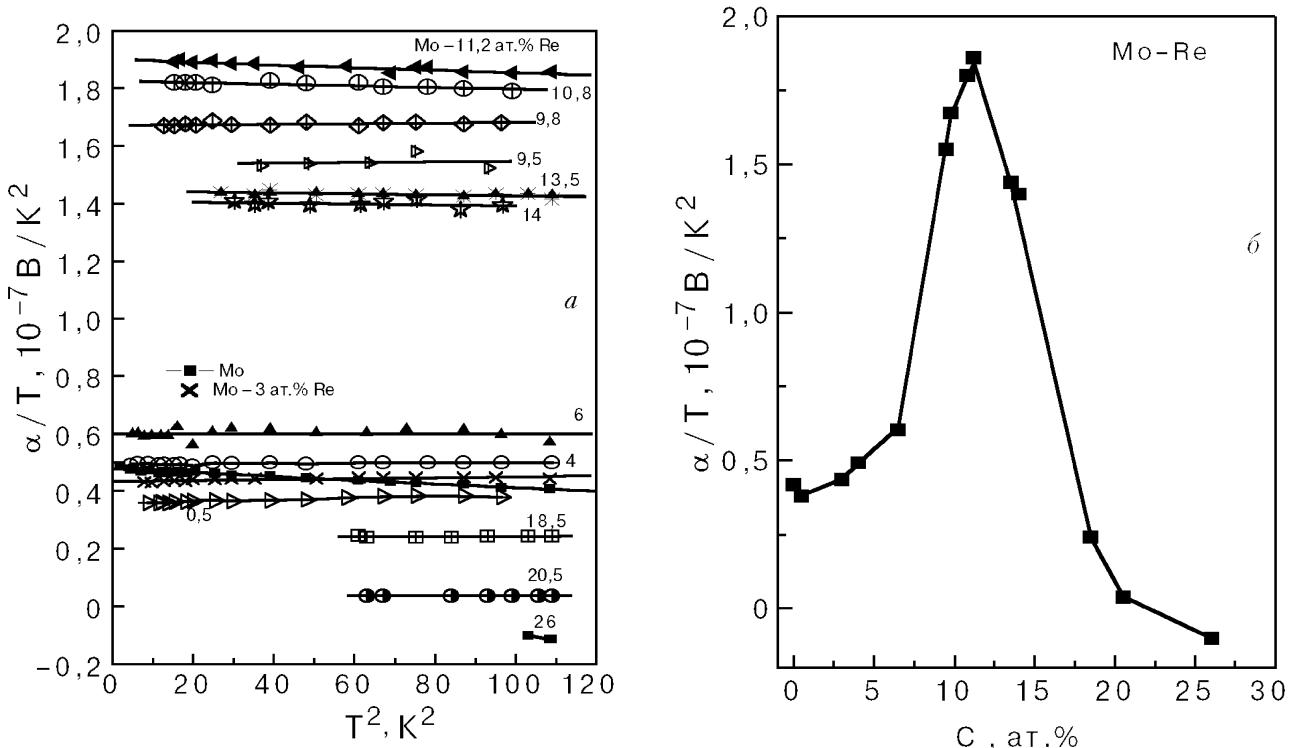
3. Đáçóëüòàòû èçì áðái èé

Â ððáái òà èmñéáâí ââí û òàí í áðàòóðí áý è êí í óáí ò-ððàöèí í áý çâáèñèí îñòè òàðí í yän Í í, áâí áâí éí ûð Mo_{1-x}Re_x è òðí éí ûð Mo_{1-x-y}Re_xNb_y mï ëââí â. Èí-ääêñû õ, ó íçí á+âþþò í áðâí áí í úâ èí í óáí ððà-öè Re è Nb mï ñòðâðòðâáí 11. Í áðâçöü äëèí í é áí 30 í í áúëè áíñòàðí =í í íäí í ðí áí úí è, +ðí êí í ððí -ëëðí áâéññ í í ñøðëèí á ñâåðöí ðí áí áýñùââí í áðâðí -ää, êí òí ððây mï ñòðâæëÿëà ≈ 0,1 Ê. Í á ðëñ. 3 í ðâä-ñòðââéáí û ðâçóëüðòðû èçí áðâí èé, òâí í áðâðòðí í é

Đèñ. 3. Çàâèñèì ïñòè α/T ò T^2 äëÿ ñï ëàâî Mo_{1-x}Re_x i ðè ðàçëè÷í ûô êîí öáí òðàöèëö i ðèì àñè Re.

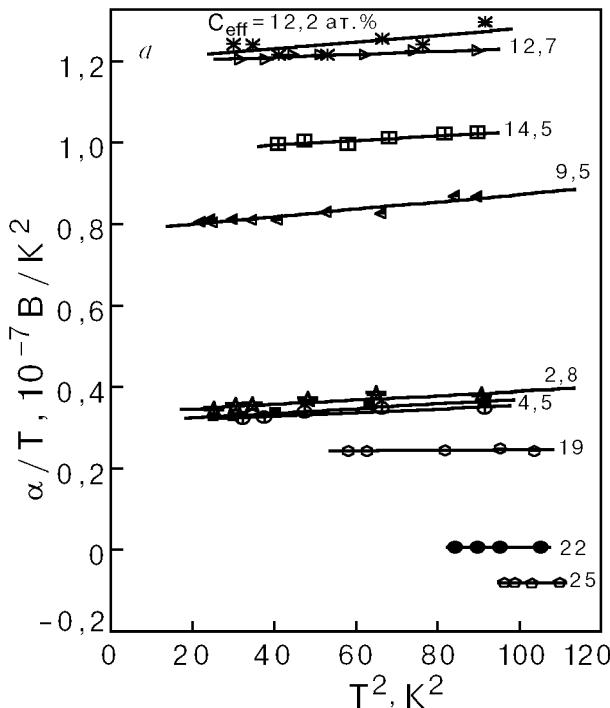
çàâèñèì ïñòè òàðì 1ýäñ α/T ñí ëàâî Mo_{1-x}Re_x â
éí òàðâæäéà òàì 1åðàòöd 0–10 E. Ná÷áí èá åðâòéêîâ
ï ðè Ò = ñí nst äàâò àáñí ëþòí 1à çí á÷áí èá α/T, ñí-
1 ñââòñòåðþùâà äèôòóçí 1é +âñòè òàðì 1ýäñ äëÿ
ñí ëàâîâ ðàçëè÷í ûö ëí öáí ððâöéè. Ï ðè Õèëñèödî-
âáí 1íé ëí öáí ððâöè è ôáî ë 1àéëí 1à çàâèñèì 1ñòè
α/T 1ò T² 1í ðââæäýàò ýòôâéöû, ñâýçáí 1ûâ ñ ôî-
ííííû ñâéàäáí èàì .

Đèñ. 4. Çàâèñèì 1ñòè α/T 1ò T^2 (à) è çàâèñèì 1ñòù α/T 1ò C i ðè 10 E (á) äëÿ ñii èàâîå $Mo_{1-x}Re_x$.

ððööéàé í ðèì àñè Re (ó) è í áðàì áí í íé Nb (y). Êí í-
 öáí ððäöèþ Re áûáèðäëè òàé, +òí áû í áðåéòè çà
 áí í iñ äéèþ (ýêñöðai ói) è, áâðüëðöý êí í öáí ððäöèþ
 í ðèì àñè Nb, áâðí óúñý ê ýéåéòðí iñ íé êí öáí ððä-
 öèè +èñòòí áî Ì iñ è í ðíéòè áí iñ äéèþ á íáðåòí iñ
 iñ àï ðâåéáí èè. Á èññéåäóàí ûó mìi èåâàð x ≈ 17 àò.%
 äéÿ íáí íé ñèñòàí û è ≈ 29 àò.% äéÿ äðóáíé. Ñí-
 ñòåà mìi èåâà ðâññ+èòùåàëè ñ ó+àòí iñ ååéáí ói iñòè
 í ðèì àñè iñòí iñèòåëüí ï +èñòòí áî Ì iñ. Èç í ðâåùåö-
 ùåé ðâåí ûó [13] ñéåäóàð, +òí ýôòåéòéåí iñòù í ðè-
 iñ àñé Re è Nb ðâåí û iñ ååéè+éí à è í ðíøéàí iñ íé æí û
 iñ í çí åéò. Í ðè ýòí iñ ýôòåéòéåí iñòù í ðèì àñè iñ í ðå-
 ååéýéåñü èçí áí áí èåí ýéåéòðí iñ íé êí öáí ððäöèè
 mìi èåâà í ðè åå ååéáí èè: Δn [ýéåéòðí / àòí] =
 $= \Delta Z / 100 [\%]$ $\sum C_i [\%]$, ååå Ñ_i — àòí iñ àÿ êí í-
 öáí ððäöèÿ i-é í ðèì àñè, ΔZ — ðâçí iñòù ååéáí ói iñ-
 ðåé í ðèì àñè è +èñòòí áî Ì iñ, n — ýéåéòðí iñ àÿ
 êí öáí ððäöèÿ.

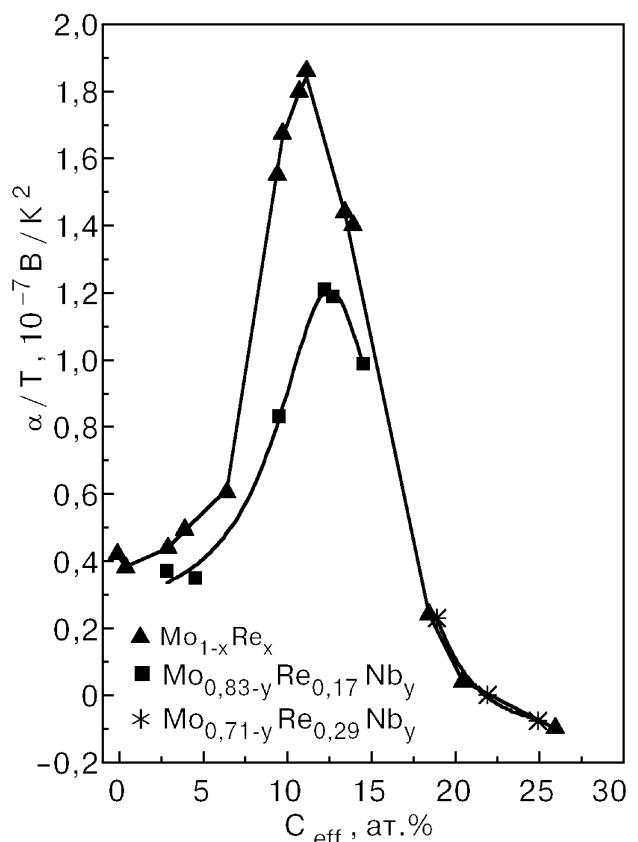
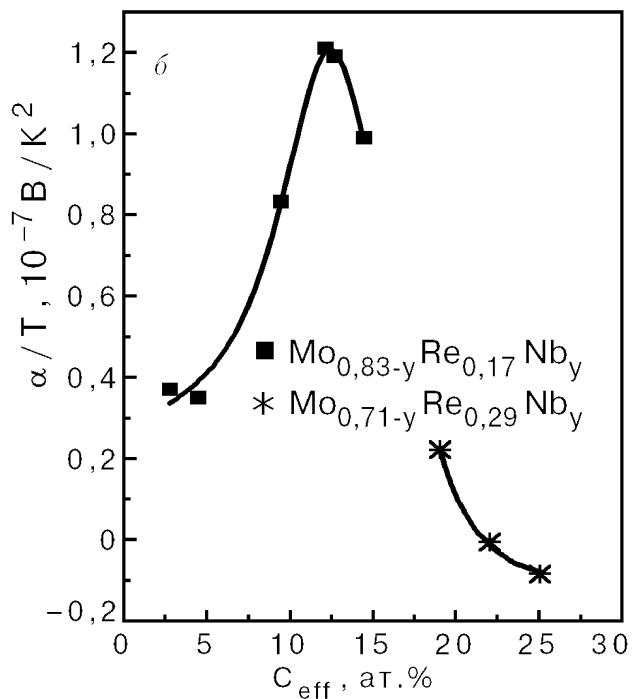
Äëý ôðîí éí ûô ñèñðôàì ðåçööüðôàðôû í ðèââäääí û â çââëñèì í ñòè 1ò ýôôâéðôèâí ûô êí öáí ôðàöëé C_{eff} = C_{Re} + C_{Nb}, ðâññ÷èðàí í ûô ñ ô÷âðî ì Δn [13]. Í à çââëñèì í ñòè α(C)/T í ðè 10 Ê äëý ôðîí éí ûô ñèñðôàì, êí ôî ðäý ñí ñòî èò èç äâóô ô÷-âñôèíâ (ââà ðåçëè÷í ûô çí à÷áí èý ô), ñí ñòâåéëýþùñô äâèí ôþ êðèåôþ, âéäí 1, ÷òî ýéññôðàì ôî 1àí 1âí ñí àúâí í ñðàâí áí èþ ñ äâí éí ûì è ñèñðôàì àí è à ñòî ðîí ó áí èü-øëô êí öáí ôðàöëé è èí àâð ì áí üðâà ÷èñëäí 1âí çí à÷áí èà â ýéññôðàì äëüí 1é ôî ðê.

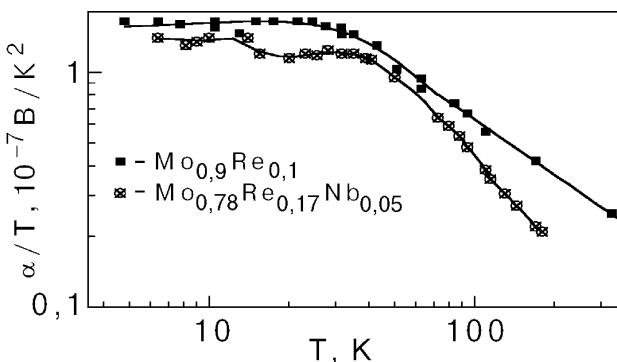
Đèñ. 5. Càâèñèì 1ñòè α/T 1ò T^2 (á) è càâèñèì 1ñòü α/T 1ò C_{eff} i ðè 10 \hat{E} (á) äëÿ ñíi èäâîâ Mo_{1-x-y}Re_xNb_y. Èíí-öáí óðàöèè C_{eff} ðàññ÷-èòàí û ñ ó÷àòîì ààéáí ñí 1ñòè i ðèì àñáé [13].

Đáćóöëüòàò ñòđààí áí èý ðàđì 1ýäñ ââit éí ûô è ðđì é-
í ûô ñèñòàí i ðeââääí í à ðèñ. 6. Èàè âèäí î, âäee-
-éí û ðàđì 1ýäñ â ýèñòđàí òí à äëý ââit éí ûô è ðđì é-
í ûô ñèñòàí 1öeè-àþòñý à 1,5 ðàçà.

Í à ðeñ. 7 á ëíâðéðôî è-âññéî í ì àñðòðâáá í ðâäñðâáá-
 éáí û òàí í áðâðóðí ûâ çââëñéí ïñòè α/T äëý íâðâç-
 öîâ ñ ýéâéðöîí ííé êíí õáí ððâðéâé n ≈ 6,098 ýéâéð-
 öîí / ãðîí ãëý ï- Re è n ≈ 6,122 ýéâéðöîí / ãðîí
 ãëý Mo-Re-Nb á ëí òâðâááéâ òàí í áðâðóð 4,2-
 300 Ê. Ëçí áðâáí ãëý í ðíâí ãëéè âëðôðâáí õéâëüí ûí
 í ãðîí ãëí. Á íâí èô ñéó÷âýö ðâçí ïñòú ãâññ íéþóí ûñ-
 çí á-áí èé òâðí íyäñ $\alpha_1 - \alpha_2$ èçí áðýëé è ðíí ïñèðâéë-
 üí íáí íâí è ðíâí æâ ïâðâçðâ ï 1_{79,5} Re_{20,5}, è í áþ-
 ùâáí í ðè í ëçéèö òâí í áðâðóðâð í ã-áí èâ òâðí íyäñ
 áéèçéâí á è íóéþ. Ëç òâí í áðâðóðí ûñ çââëñéí ïñðâé
 òâðí íyäñ ãëý ââíéí ûñ è òðíéí ûñ ñéñòâí, èçí á-
 ðâáí í ûñ á ýéñððâí ãëüí íé ðí÷êâ á ßøðíéí í èí òâð-
 ââéâ òâí í áðâðóð, í ïæí í ïíéó÷ëöù èí ðí ðí ãëéþ í
 âéèÿí èé í à áí ïí ãëéþ í ðèí ãñâé è òâí í áðâðóðû.
 Ëðíí à ðíâí, í ïæí í ýéñí áððí áí òâëüí í áéðè çí á-
 -áí ãëý í ðâðâí áððíâ çâððóðâí ãëý Γ_1 è Γ_2 ãëý ââí í ûñ
 í áðâçðí á è í ðââæëèöù ñí ïâðâðñðâáí íí ðГ/ðС. Í à
 ðeñ. 7 áéäí í, +ðí òâðâðâð çââëñéí ïñðâé â íâí èô
 ñéó÷âýö íâéí âéñâ. Òâðí íyäñ í áçí á-éðâæüí í èçí á-
 í yâðñý áí òâí í áðâðóðû 30 Ê ãëý ï- Re è áí 40 Ê
 ãëý Mo-Re-Nb è ðâçéí èçí áí yâðñý í ðè áâëüí áé-
 ßøâí óââæè÷áí èé òâí í áðâðóðû. Ýóí ñâýçáí í ñ í à-
 èé÷éâí áâðó ðâçéè÷í ûñ í ãðâí èçí íâ ðâññâý í èý:
 í ðèí áññ íâí è ðíí ííí íâí [8,21]. Í ðí òâññû ðâññâý-

Đèñ. 6. È1í öáí òðàøèíí úà çàâèñèì ñòè òáðì í ýän Mo_{1-x}Re_x è Mo_{1-x-y}Re_xNb_y.

Деñн. 7. Òàì i áðàðóðí ûà çàåèñèì iñòè α/T äéý ní èàâåâà Ì o_{0,9}Re_{0,1} è Mo_{0,78}Re_{0,17}Nb_{0,05} à èí òàðâåëà òàì i áðàðóð 0-300 È.

Òàáëèöà 1

$\tilde{N} \tilde{e} \tilde{n} \tilde{o} \tilde{a} \tilde{l} \tilde{a}$	α/T , $10^{-7} \text{ \AA}/\text{E}^2$	ρ , $10^{-6} \text{ OI \cdot nm}$	$R_{4,2}$ $R_c - R_{4,2}$	Γ , E
$I_o_{0,9\text{AR}} C_i \tilde{I} oC_i/\tilde{E} 0,9\text{\AA}_{1,66}$ $Re_{0,1}$		3,01	0,36	30
$\tilde{I} o_{0,78\text{\AA}} A^* C_i \tilde{I} oC_i E^{**\text{\AA}}$ $Re_{0,17} Nb_{0,05}$	1,2	6,09	0,74	40

Äëÿ Ì î-Re ñ n ≈ 6,098 ýëåêòðíí / àòîì è äëÿ
 Mo-Re-Nb ñ n ≈ 6,122 ýëåêòðíí / àòîì îòííøái èà
 $\alpha_1/\alpha_2 = 1,38$ è íðííøöèííäëüíí îòííøái èþ
 $\sqrt{\Gamma_2/\Gamma_1} = 1,15$. Ñ äðóäíé ñòíðííû, Г íðííøöèí-
 íäëüíí îñòàòî÷ííí ó ìííí ðíøéâæáí èþ r = R_{4,2} / (R_c -
 - R_{4,2}) è óääëüííí ó ìííí ðíøéâæáí èþ ρ, èçì áðáí-
 íû íáçáâèñèíû íáðáçíí. Èõ îòííøái èý ìíñòåâ-
 èýþþò $\sqrt{r_2/r_1} = 1,43$ è $\sqrt{\rho_2/\rho_1} = 1,4$.

4. Èí ëë ÷ àñôåái í ûå òàðàéòåðèñòèé
ýéàéòðí í í -òí í í è ÷ àñêèò í àðåõí äíâ

Èññ i eüçóy òáî ðéþ [17], i iæí i ï ðîâññò è îèë-
+ññòåáí i i à ñðåáí áí èà òáî ðéè n yéññ áðèl áí ðí i è
i àéòè +eñéáí i ûá cí à+áí èý i àðàí àòðí â YÖI . Â
ññ i ðåâññòåéè n ñ ñi ðí ðéè é â ðåáí òá [18] äèòðóç-
í ðþ +ññö òáðí i yäñ $\alpha(\tilde{N})$ /T n ñ ð+áðí i áí i i àëüí i é
+ññòè, náyçáí i i é n YÖI , i iæí i ï ðåäññòåâèòù â
âæää ååóó ñëäåàà i ûo:

$$\frac{\alpha(C)}{T} = \frac{\alpha_0(C)}{T} + \frac{\delta\alpha(C)}{T}, \quad (2)$$

$$\ddot{a} = \frac{\alpha_0(C)}{T} = A_1 + A_2(C - C_0) + A_3(C - C_0)^2;$$

$$\frac{\delta\alpha(C)}{T} = A_4 \sqrt{T} \int_{-\infty}^{\infty} Y \operatorname{ch}^{-2} \frac{Y}{2} \left\{ \frac{A_5}{T} (C - C_c) + Y + \right. \\ \left. + \left[\left(\frac{A_5}{T} (C - C_c) + Y \right)^2 + \left(\frac{\Gamma^*(C - C_0)}{2T} \right)^2 \right]^{1/2} \right\}^{1/2} dY; \\ A_5 = \partial(E_F - E_c)/\partial C, \quad \Gamma^* = \partial\Gamma/\partial n, \quad A_4 \sqrt{T} = A_4^*,$$

$\tilde{N}eñòàì à$	$A_1,$ \hat{A}/\hat{E}^2	$A_2,$ $\hat{A}/\hat{E}^2 \cdot (\hat{y}eáêòðíí / \hat{a}òíí)$	$A_3,$ $\hat{A}/\hat{E}^2 \cdot (\hat{y}eáêòðíí / \hat{a}òíí)^2$	$A_4^*,$ \hat{A}/\hat{E}^2	$A_5,$ $K / (\hat{y}eáêòðíí / \hat{a}òíí)$	$C_c,$ $\hat{y}eáêòðíí / \hat{a}òíí$
$Mo_{1-x}Re_x$	4,79	-7,94	-177,46	14,3	1993,6	6,1004
$Mo_{1-x-y}Re_xNb_y$	5,27	-58,8	24,9	13,69	1702,4	6,1077

n — ýëäêòðí í í àÿ êí í öäí òðàöèÿ.

Í áðáî á ñéàâáà á í á m̄í î ðóâðóñòâðó á ð eçí á í á í èþ ðóðì í ýäñ I í i í á äæéñòâðéá i ðèl áñé, èñééþ+äý ðí i í eí áð+âñéóþ áí áââéó, è í ððæñðâðéá í á âæéâðâðééí æáí èý á ðÿá i í (C - C₀), áðá C₀ — ýéâé-ððí í í áý èí i óáí ððâðéý +ññòl áí I í. Áðí ðí á ñéââðá-í á i í á ñéñâðâðó áí i í áæü í þó á ððæñðâðéýþñóþ ðâðì í - yäñ, nâýçáí í óþ ñ YðI á m̄í ñéââðó.

Èç êî èè÷åñòâáí íâáí ñòðâáí áí èý òàí ðèè ñ ýéñíí à-
ðèí áí òàëüí ûí è áàí í ûí è íí òàðì íýäñ, í ðíâáááí -
íâáí í àðíäí í àèí áí üøðö ëåâåäðàòíâ, ííèó÷áí û-
çí à÷áí èý í àðàí àòðíâ, áòñ äýùèò á ãûòðæáí èà (2).
Í ðè ðäñ÷åòàò ñëñí íëüçí âàèé + ñëñéáí íâáí çí à÷áí èà
í àðàí àòðà Г, í ðèâáááí íâáí á òàáé. 1. Í ñòàëüí ûá-
í àðâí àòðû áûéé íí ðäâåäéáí û éâé ííâáí íâáí (ñí . òàáé, 2).

ÃðàÔè-àññè ðåçóëüòàðû ñðåâí áí èý ðâí ðèè ñ ýêñí áðèí áí òîì , ñî îòâàòðåóþùèà í îëó÷áí í ûì í àðäí áððàí äëý çàâèñèí î ñòàé (2) äëý ñí èââí â Mo-Re è Mo-Re-Nb, í ðéââääí û í à ðèñ. 8.

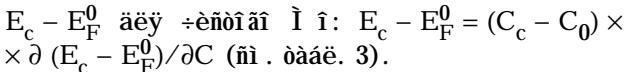
5. Î áñóæääí èà ðáçóëüòàòî â

Ñîïíñòàâèì ííëó÷áí íûá íàì è ðåçóëüðàòû ñ
èì áþùèì èñý á èëðåðàòðåðá.

Í à ðeñ. 9 í ðeáâääái ú ðáçóëüòàðù ðääáí ðù [13]. Í ðe èçì áðáí èýö ðàðì íýäñ α(Ñ)/T (ðeñ. 8) è í ðe èññéäâí âáí èè ÝðI i í ðT_c(P,C)/ðP (ðeñ. 9) í ðí i-ðøáí èá áí i í àëèé ááí éí ûð è ððíéí ûð nèñðøáí á yénñððàí òí á ñððâáí èí û í í áâæèë+èí á. Áèáí í, +òí yénñí áðèí áí ðàëëüí úá è ðàí ðàðè+âññéèá ðáçóëüòàðù mí æäññòþðöñý í á ðíëüéí èä+âñððâáí i í i í è íí èë+âñð-âáí i í. ÝðI áùá ðàç i í äðâåðæäàð áæèí óþ i ðèðí áó í ááéþðääí ûð áí i í àëèé á i í ðí ðí àëüí i í è nâåðð-í ðí áí áÿúàí mí ñòí ýí èýö.

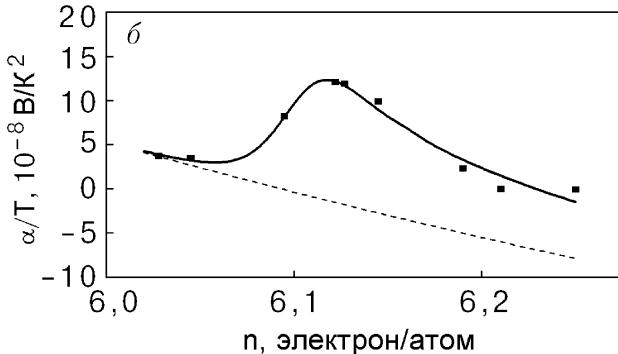
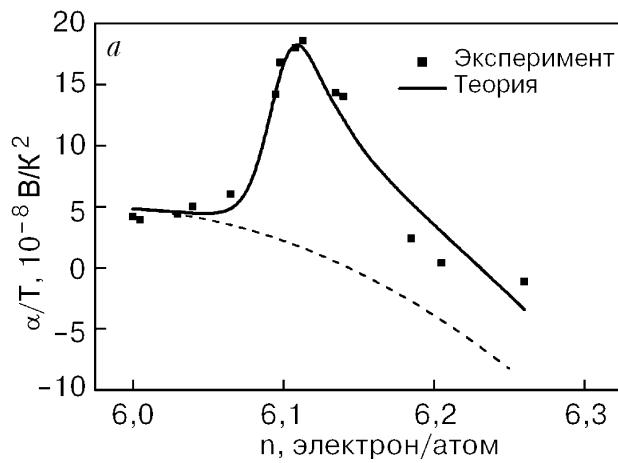
Èñí i éüçóy cí à-áí èý i àðàì àòðîâ A₅ è C_c = = 6,1 yéåéòðí / àòí i äëý äâí éí ûô è òðí éí ûô ñèñ- ðàì èç òàáæ. 2, i ïæí i i íéò÷èòù âåéè÷éí ó çàçí ðà

Òàáëèöà 3

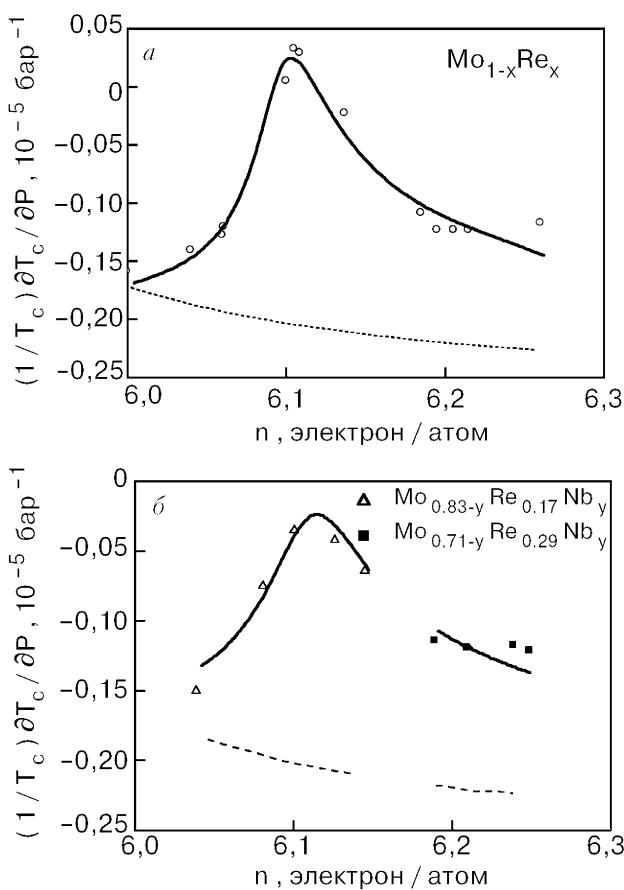
Ñí ãéàñí î òáì ðèè î àéâðî áâ, Áàðüýòòåðà [3,17],
 î àðàì áòðû àí îì àëüí îé - ÷àñòè òáðî íýäñ $\alpha(\tilde{N})/T$
 $(A_5 = \partial(E_F - E_c)/\partial C; C_c)$ — ýòî òà æá î àðàì áòðû
 Ýòî, êî ôî ðûâ îí ðääåéýþò àí îì àëüí óþ - ÷àñòü
 $\partial T_c(P,C)/\partial P$. Çí à-áí èý ýòèô î àðàì áòðî á î àðîñ äýò-
 ñy â ñí î ðääòñòåðè î ðäçóéüðåðàì è ðäàí ôù [13].

Õñõéî áèý i ðî ááääái èý ýéññ áðèì áí òà i ðè èçó+á-
í èè òåðí iýäñ — i èçéèá òàí i áðåòóðû, áí ýüøèá
éí óáí ððåòéè i ðèì áñè — i íçâi èýþþ iâéèí áéí áí
ððåéöñ ááðöü i áðàí áòð Γ äéý ñâáðöñ ðí áí áí èéí á è
í ñâáðöñ áéüí ûö i áðåéëéí á. Äéý ñâáðöñ ðí áí áí èéí á
i ðè èmñéäóàí ûö éí óáí ððåöéýö ùáéü ñòáí i áèöñý
éçí ððí i íé è i áðàí áòð çàðööñái èý Γ i í ðâáääéýåöñý
ëéøü i ðèì áñí ûí ðàmñáýí èáí [23]. Äéý çàâéñé-

Đèñ. 8. Càâèñèì ñòò è α/T ìò n äëÿ Mo_{1-x}Re_x (à) è Mo_{1-x-y}Re_xNb_y (á) i ðè 10 Ê. Ní ëí øí àÿ èëi èý mì ñòåðò-ñòåðò áí lñ àéüí íé -ñòò è òåðì lñ yän δα(C)/T, i óí èòð òåðì lñ yän ááç ó÷òå ÝÖI α₀(C)/T (òåðì óéà (2)).

$\tilde{N}e\tilde{n}\tilde{o}\tilde{a}i\tilde{a}$	$E_c - E_F^0$, $\tilde{y}\tilde{A}$
$Mo_{1-x}Re_x$	0,02
$Mo_{1-x-y}Re_xNb_y$	0,017

Дөн. 9. Җааенеі үнөе $[(1/T_c)\partial T_c/\partial P](n)$ аеј Mo_{1-x}Re_x (а) е Mo_{1-x-y}Re_xNb_y (а): оі÷е — ўеїи адеі аі; мі еїи ау — аі і аеїи ау +аңоу җааенеі үнөе; ү оі үеоә — үеаіи ау мі үнөааејүтүај [13].

І үнөе $\alpha(C)/T$ мі үнөааејүтүај і ааеіи ау. Оі÷е — ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ау і адеі ааеіи ау, і аеіи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ау і адеі ааеіи ау, і аеіи ау — ааеіи ау.

Ноіні үнөааеіи ау үнөааејүтүај і ааеіи ау. Оі÷е — ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ау і адеі ааеіи ау, і аеіи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ау і адеі ааеіи ау, і аеіи ау — ааеіи ау.

Даңні үнөааеіи ау үнөааејүтүај і ааеіи ау. Оі÷е — ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау.

Ееј өаðі үяй: $T < \Gamma$, ааа аі үеаа мі үнөааеіи ау і үнөааеіи ау. Ееј өаðі үнөааеіи ау $T > \Gamma$, ааа аі үнөааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау.

І үнөааеіи ау үнөааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау.

6. Ааеіи ау

1. І аі ааеіи ау үнөааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау.

І ааеіи ау үнөааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау. Үләаа ці а+аі ааеіи ау, мі еїи ау — ааеіи ау.

Singularities of thermopower of Mo–Re, Mo–Re–Nb alloys and electron-topological transition in these systems

T. A. Ignatyeva and Å. N. Velikodny

The anomalous behavior of thermopower α of the $\text{Mo}_{1-x}\text{Re}_x$, $\text{Mo}_{1-x-y}\text{Re}_x\text{Nb}_y$ alloys has been investigated in a wide temperature and impurity concentration ranges (in the limits of a solid solution). The extremum in the dependence $\alpha(C)/T$ at 10 K for these systems observed at the same electron concentrations ≈ 6.1 electron/atom, testifies to the presence of a critical point E_c in the electron spectrum of Mo, at which there is an electron topological transition in Mo under the action of impurities. By the available theoretical concept on electron spectrum of Mo the nearest E_c higher than E_F^0 , corresponds to the band bottom, at intersection of which a new electron sheet of the Fermi surface appears. On double systems the new sheet of the Fermi surface occurs due to the impurity Re, while in triple systems it vanishes due to the impurity Nb. The quantitative comparison of the theory with the experiment allowed us to define a clearance $E_c - E_F^0$ as being equal to ≈ 0.02 eV. These results are in agreement with those obtained from the superconducting characteristics.